

Kuntien ilmastotyöstä -välineitä ja tuloksia

Ilmastoareena Säätöalo, Helsinki 24.4.2012

Kalevi Luoma www.kunnat.net/ilmastonmuutos

Paikallinen
ilmastotyö
ponnistaa pitkälle!

2020

20 % 25 % 40 %

The image features a dotted line graph with three data points. The first point is at 20%, the second at 25%, and the third at 40%. The line starts at the 20% mark, rises to 25%, and then rises more steeply to 40%. The numbers 20%, 25%, and 40% are placed below their respective points on the line.

Kampanjakunta:

1. Kartoittaa oman alueensa kasvihuonekaasupäästöt,
2. Asettaa omat päästöjen vähentämistavoitteet,
3. Tekee päästöjen vähentämissuunnitelman mahdollisesti varautumis- ja sopeutumissuunnitelman ja hyväksyttää ne valtuustossa,
4. Toimeenpanee suunnitelman,
5. Seuraa toimeenpanoa ja todentaa tulokset.

Kampanjan hyödyt kunnalle

- Jäsennelty työskentelytapa
- Verkottuminen
- Vuorovaikutus
- Välineet
- Vertaistuki
- Vaikutusmahdollisuus
- Liikkeelle lähtö helpottuu
- Nopeammin kiinni varsinaisiin toimenpiteisiin
- Ajankohtaisen tiedon saanti
- Varmuutta jatkotoimenpiteiden perusteluihin

I Ilmastokampanjan työkaluja

- Päästötaseen laskentaohjelmiston kehitystyö kampanjakuntien voimin KASVENER
- Yhteyshenkilötapaamiset pari kertaa vuodessa, joitain retkiä
- Ilmastokirje
- Vuorovaikutusta ja yhteistyötä eri puolille maata perustettujen energiatoimistojen sekä Motivan, KTM/TEMin, YM:n ja LM/LVM:n kanssa
- Kuntien energiansäästösopimukset ja KETS/KEO
- Ilmastokonferenssit kampanjan ja ilmastostrategioiden kiihdyttiminä

Kuntaliiton ilmastolinjaukset
2008 ja 2010 ; suositus
ilmastostrategioiden tekoon

Ilmastonmuutos yhdeksi liiton
painopisteeksi 2009-2012;
horisontaalinen näkökulma
kunnan eri toimintojen
vaikutusmahdollisuuksista
ilmastokysymyksiin

Oppia hankkeista, tukea verkostoista...

Kohti hiilineutraalia kuntaa –hanke (HINKU)

CHAMP - hanke

Ilmasto-opas.fi -portaali

Covenant of Mayors –sitoumus

Suurten kaupunkien ilmastoverkosto

Ilmastoallianssi (KL, SYKE, Motiva, IL ja UBC)

Kuluttajien energianeuvonta

Kokonaisuuden hallinta ja ilmastonmuutos kunnan päätöksenteossa 2010-2011

Konkreetitset kuntien toimet -kustannustehokkuus ja rahoitustavat /valtion ja kuntien kumppanuus 2012

Käytännön toimia

- Energiatehokkuus
- Energialähteen vaihto
- Jätehuoltoratkaisut
- Joukkoliikenne ja kevyen liikenteen edistäminen
- Julkiset hankinnat
- Palveluverkot (päiväkoti, koulu, terveydenhoito...)
- Infra
- Maankäyttö ja kaavoitus
- Tulvasuojaus
- Sade- ja sulamisvesien hallinta
- Poikkeustilanteisiin varautuminen

Kuntakysely ilmastotyöstä- lähtökohtia

- Miten kuntien ilmastostrategiat on laadittu?
- Miten strategioiden toimeenpano on edennyt, mikä takaa toimeenpanon onnistumisen? Mitä on saatu aikaan?
- Millaisia työskentelymuotoja ilmastotyössä käytetään?
- Millaista tukea ilmastotyölle tarvitaan?

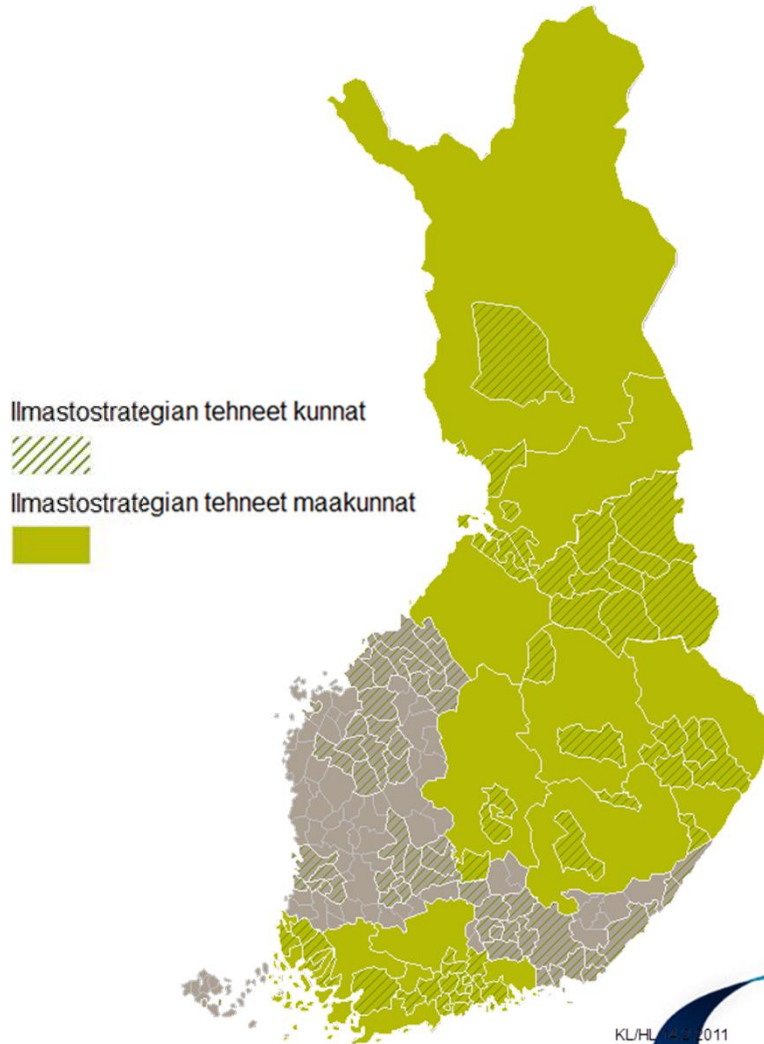
Kyselyn toteutus

- Kysely toteutettiin loka-marraskuussa 2011.
- Kysely lähetettiin 285 vastaanottajalle.
- Vastausprosentti oli 55.

- Kysely on osa Nordlead-hanketta, jossa selvitetään ilmastotyön tilannetta ja menestystekijöitä Pohjoismaissa. Kysely toteutetaan mahdollisimman samansisältöisenä myös Ruotsissa, Norjassa ja Islannissa.

115 kuntaa on laatinut ilmastostrategian

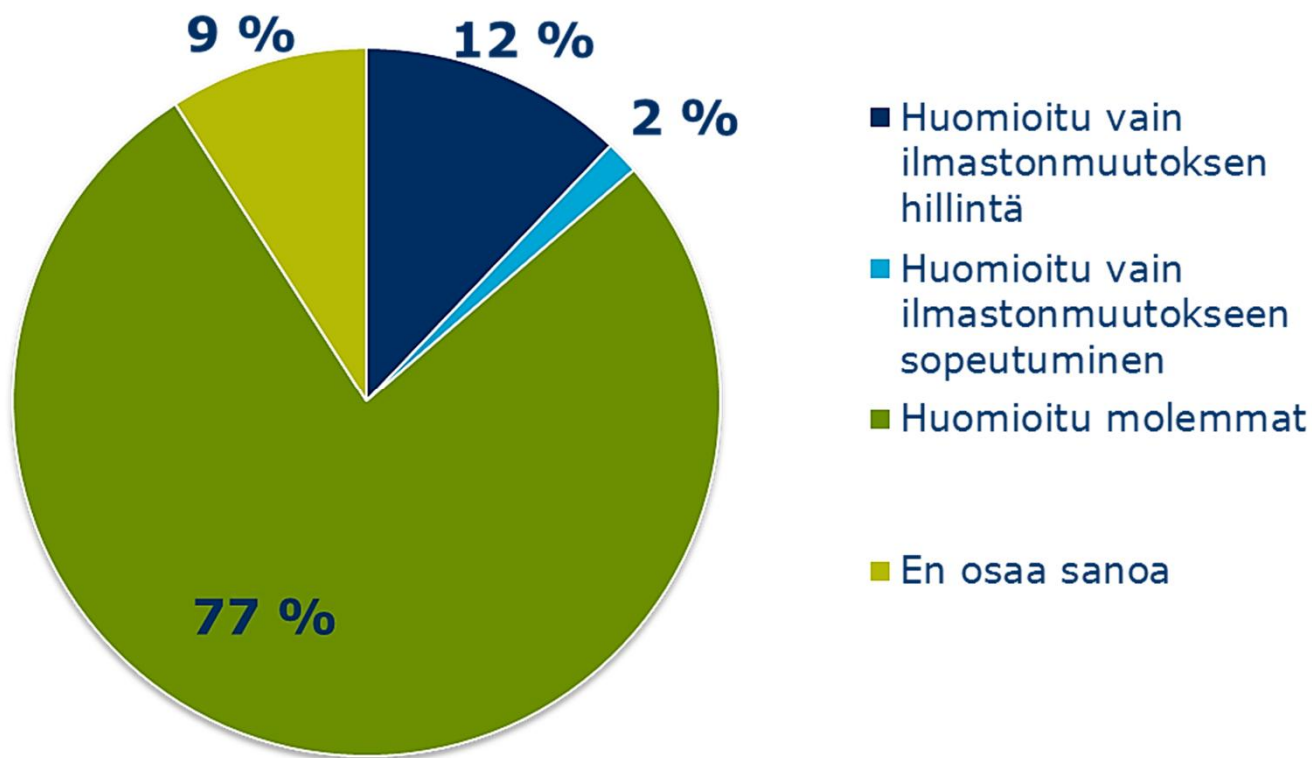
Kuntien ilmastostrategioiden valmistuminen	
laadintavuosi	% osuus laadituista strategioista
2007	4,3
2008	8,7
2009	15,7
2010	25,2
2011	30,4
2012	14,8
2013	0,9

KL/HL 14.2.2011

Ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen huomioiminen kunnan ilmastostrategiassa

n=69

Kuntien päästövähennystavoitteet

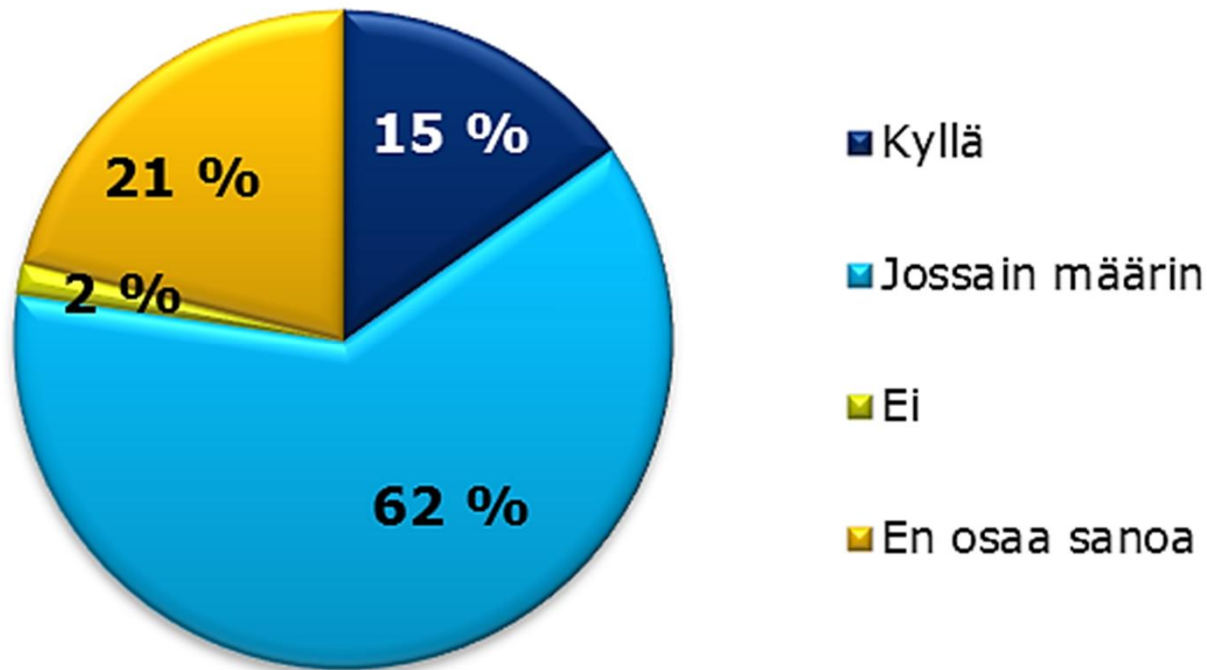
Kunnat ryhmitelty tavoitteen mukaisesti

– 20 prosenttia 2020 mennessä ja kunnat, joissa päästövähennystavoite on ilmaistu yli 20 prosenttia 2020 mennessä	Helsinki, Turku, Tampere, Varkaus, Pietarsaari, Oulu, Uusikaarlepyy, Luoto, Kruunupyö, Tuusula, Nurmijärvi, Kerava, Pornainen, Järvenpää, Mäntsälä
– 25 prosenttia 2020 mennessä	Riihimäki
– 30 prosenttia 2020 mennessä	Mikkeli, Lappeenranta
– 40 prosenttia 2030 mennessä	Lempäälä, Vesilahti, Nokia, Ylöjärvi
– 30 prosenttia 2030 mennessä	Orivesi, Juupajoki
– 50 prosenttia 2025 mennessä	Lahti
– 16 prosenttia 2020 mennessä vuoden 2005 tasosta	Pedersöre
– 20 prosenttia 2020 mennessä 2005 tasosta	Joensuu
– 25 prosenttia 2020 mennessä 2009 tasosta	Kajaani, Suomussalmi
– 9 prosenttia 2016 mennessä 2008 tasosta	Kemijärvi, Rautjärvi, Salo
– 25 prosenttia 2012 mennessä 2002 tasosta	Maarianhamina
– 80 prosenttia 2030 mennessä 2007 tasosta	Kuhmoinen, Mynämäki, Padasjoki, Parikkala
– 85 prosenttia 2020 mennessä 2007 tasosta	Uusikaupunki

Lisäksi kunnilla voi olla asukaskohtainen päästövähennystavoite.

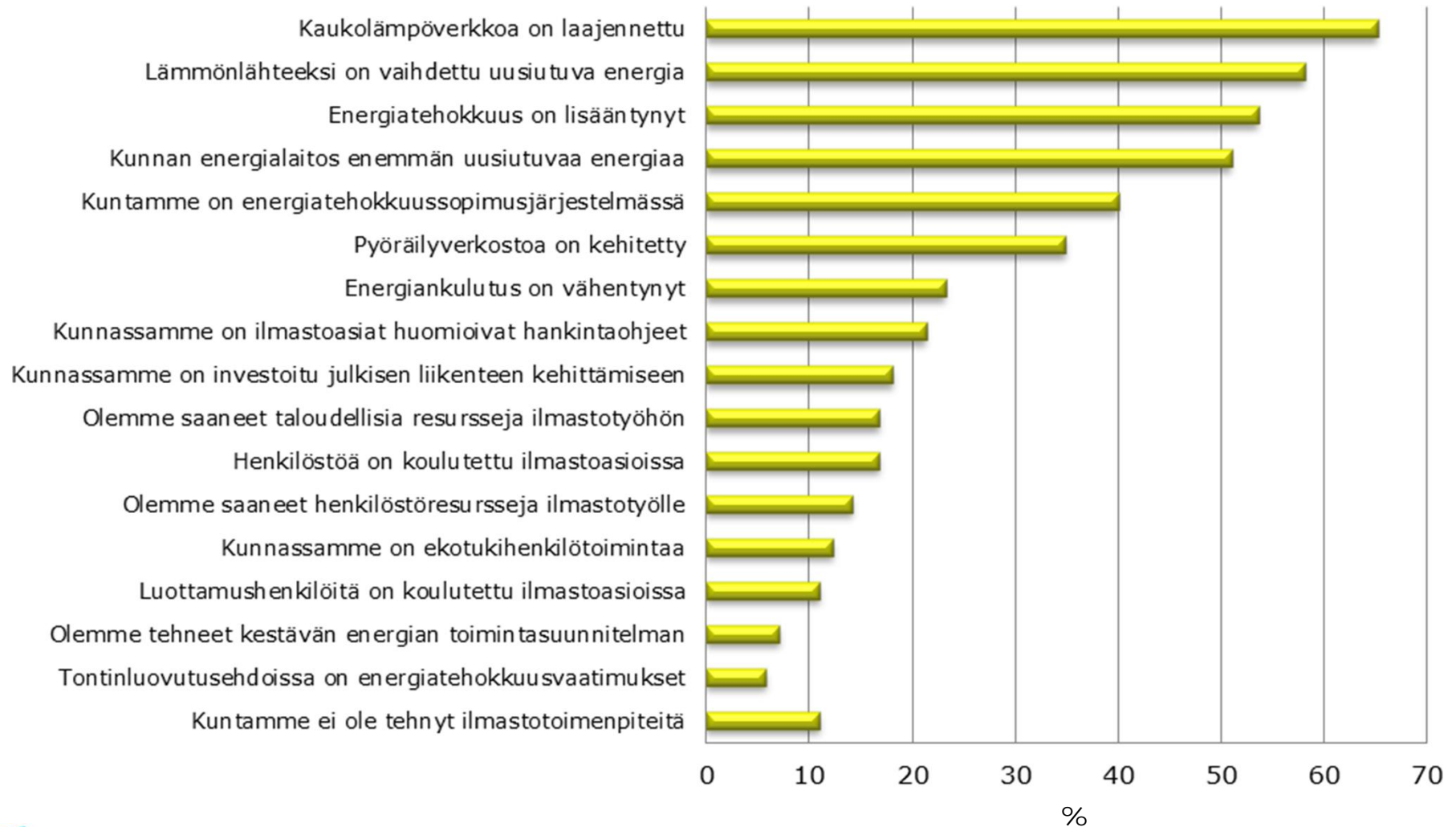
Ovatko ilmastostrategiassa tai toimeenpano-ohjelmassa asetetut toimenpiteet toteutumassa suunnitellun mukaan?

n=66

Mitä konkreettista olette jo saavuttaneet kunnan ilmastotyössä?

n=155

Mikä on kunnan merkittävin ilmastoteko?

Kuntien vastauksia:

”Kaukolämmössä 90-prosenttisesti uusiutuvaa energiaa. Verkkoa on laajennettu uusille kaava-alueille.” [suuri kunta]

”Aluelämpölaitoksen siirtyminen öljystä kiinteään polttoaineeseen vuonna 2007.” [pieni kunta]

”Sitova vuotuinen 2 prosenttia säästötavoite virastoille.” [suuri kunta]

”Kunnan yhteiskäyttöautoihin siirtyminen.” [pieni kunta]

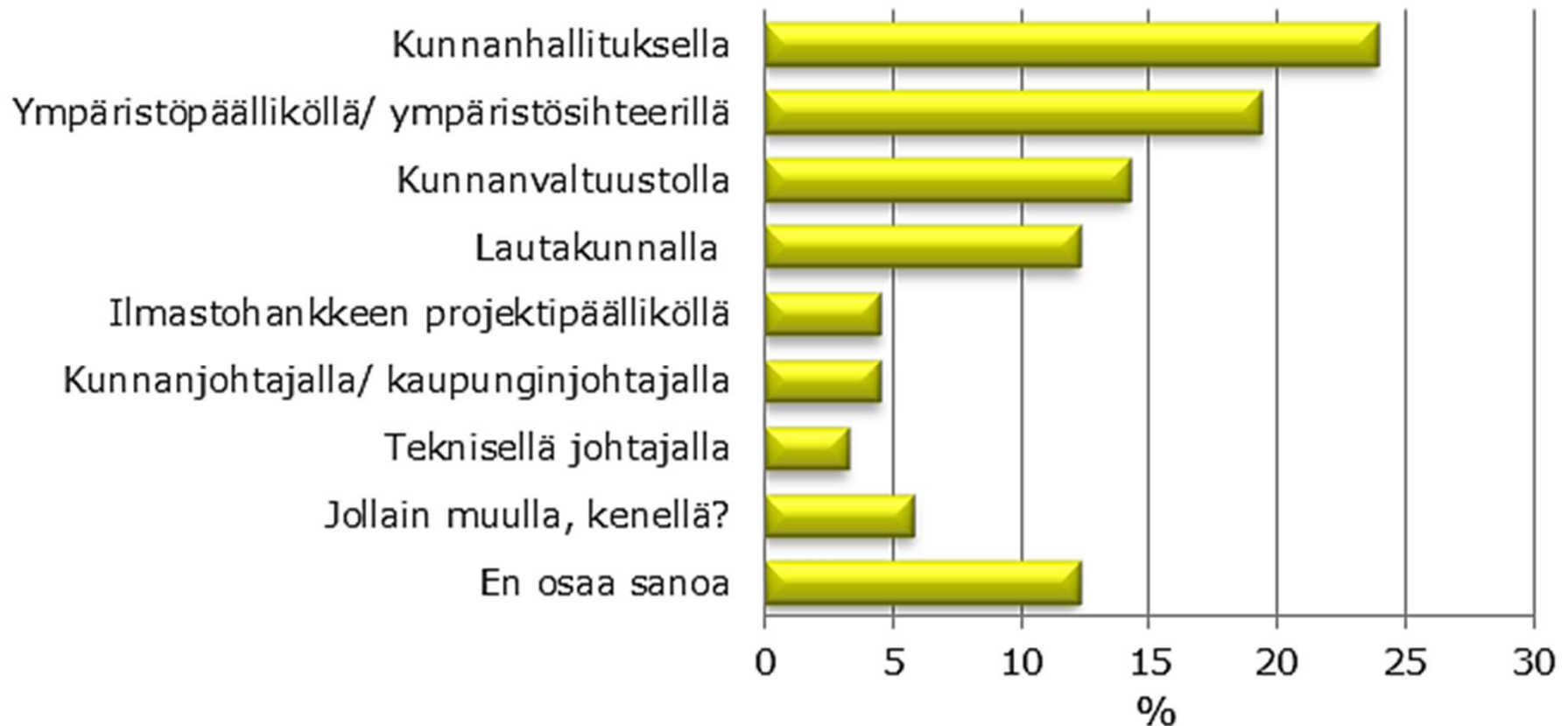
”Julkisen liikenteen matkustajamäärät ovat kasvaneet noin 20–30 prosenttia parin viime vuoden aikana.” [keskisuuri kunta]

”Ekotukitoiminta ja sen myötä lisätty ekotehokkuustietämys.” [suuri kunta]

”Kun saatiin teknisen lautakunnan alaiset yksiköt näkemään oma vastuunsa ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa.” [suuri kunta]

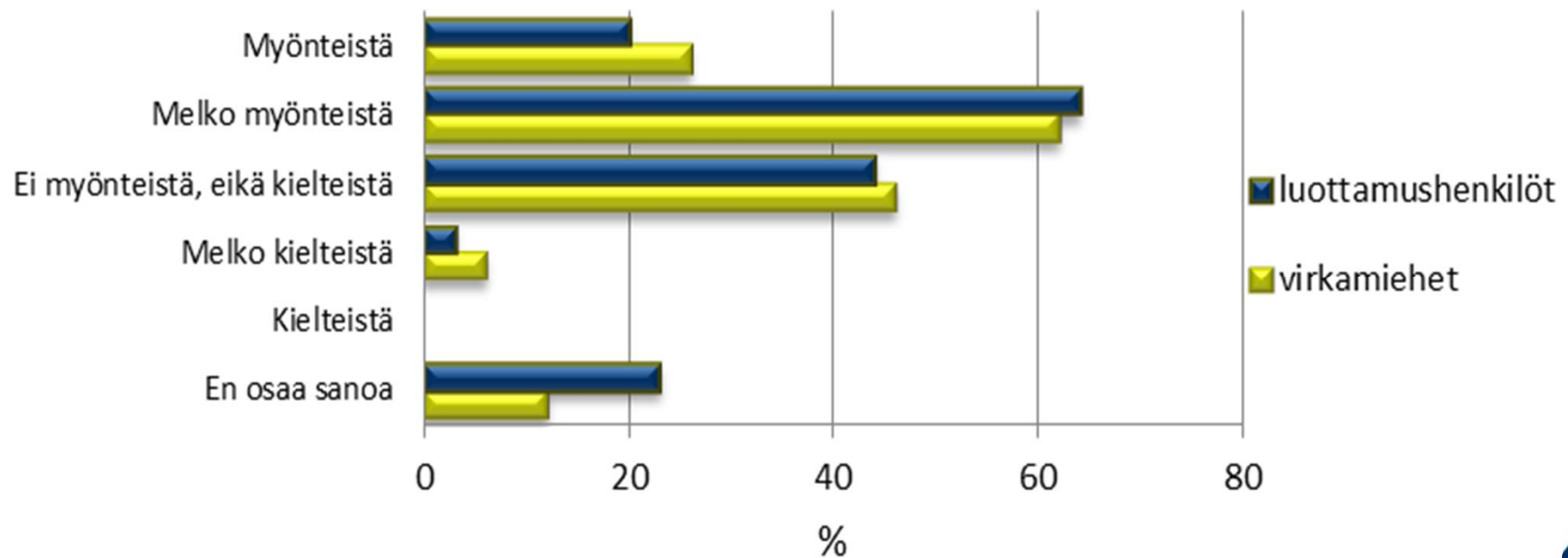
Millä taholla koette kunnassanne olevan johtajuus ilmastoasioissa?

n=155

Kunnan virkamiesjohdon ja luottamushenkilöiden suhtautuminen ilmastotyöhön on pääosin ollut

n=153

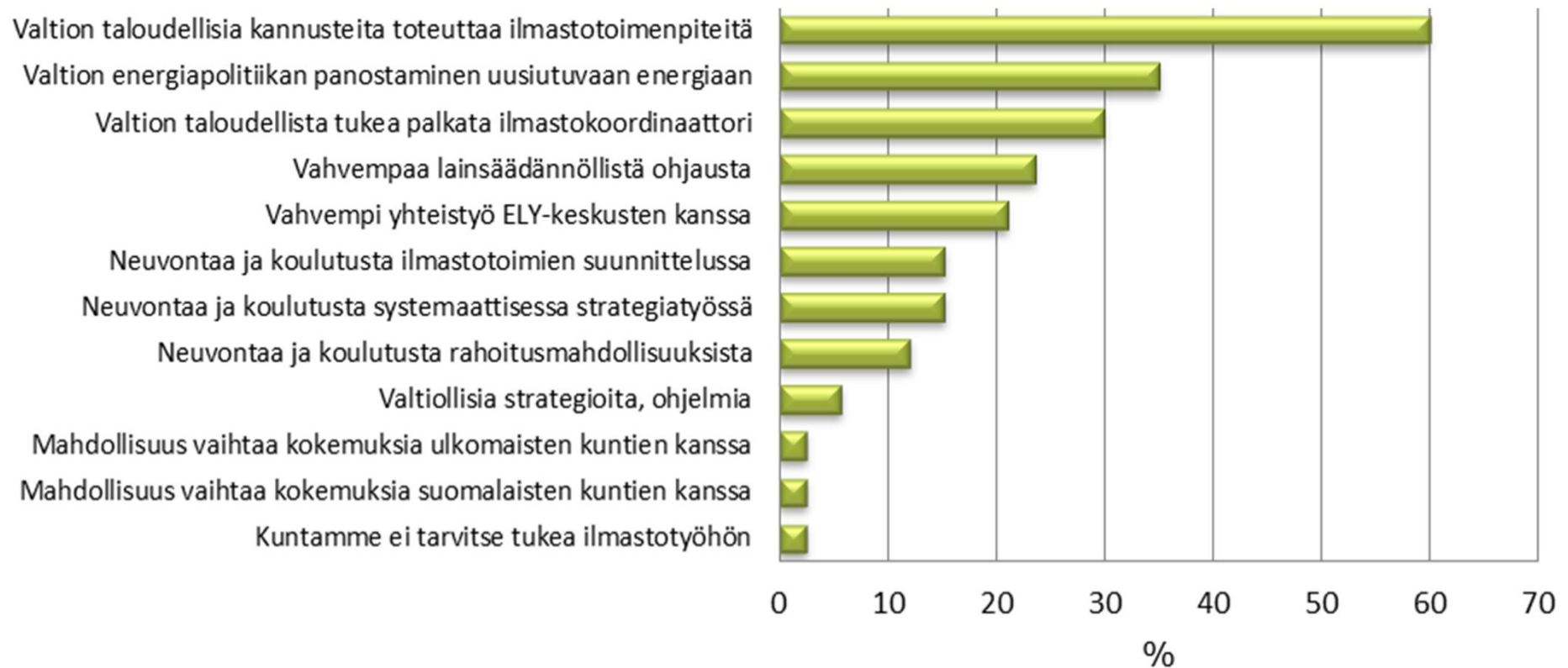
Kunnan ilmastotyön menestystekijät

Kuinka tärkeänä näette seuraavat tekijät menestykselle ilmastotyölle kunnassa? n= 137

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Melko tärkeä	Ei kovin tärkeä	Ei ollenkaan tärkeä	Keski-arvo
Luottamushenkilö- ja virkamiesjohdon positiivinen suhtautuminen ilmastotyöhön	52	39	8	0	0	4,44
Tieto tarvittavista toimenpiteistä	42	47	9	0	0	4,34
Taloudelliset resurssit ilmastotyöhön liittyville investoinneille	47	35	14	1	1	4,29
Yhteisymmärryksen saavuttaminen ilmastotyön merkityksestä	43	42	14	0	0	4,29
Aktiivinen kaupunginjohtaja tai muu kaupungin johto	39	43	16	0	0	4,23
Henkilöstöresurssit ilmastotyölle	33	38	21	3	2	4
Kasvihuonekaasupäästöjen laskenta	7	28	34	21	7	3,07
Kansalliset tai kansainväliset ilmastositoumukset	6	26	31	28	6	2,98
Yhteistyö muiden suomalaisten kuntien kanssa	7	31	47	9	4	2,29
Yhteistyö ulkomaisten kuntien kanssa	3	4	17	50	23	2,09

Millaista tukea tarvitsisitte, jotta kuntanne voisi paremmin edetä ilmastotyössä?

n=157

Kuntien 6. ilmastokonferenssi
3.-4.5.2012 Tampereella